

دولت ترکیه با هشدار روس‌ها از کودتا مطلع شد

برخی گزارش‌ها حاکی از آن است که روسیه ساعاتی قبل از وقوع کودتای ترکیه، به رئیس‌جمهور ترکیه در خصوص وقوع یک کودتای نظامی قریب‌الوقوع در این کشور هشدار داده بود.

به گزارش آران نیوز: رسانه‌های عربی به نقل از دیپلمات‌های آنکارا فاش کرده‌اند که روسیه ساعاتی قبل از وقوع کودتای ترکیه، به «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهوری ترکیه در خصوص وقوع یک کودتای نظامی قریب‌الوقوع در این کشور هشدار داده بودند. این در حالی است که یک رسانه غربی گزارش کرده که اردوغان بعد از دریافت توصیه‌های ایران، از هواداران خود خواست در خیابان‌ها باقی بمانند.

طبق این گزارش، برخی منابع دیپلماتیک در آنکارا اعلام کردند که سازمان اطلاعات ملی ترکیه موسوم به «MIT» اطلاعاتی را از هم‌تایان روس خود دریافت کرده بودند که در خصوص یک کودتای قریب‌الوقوع در این کشور مسلمان هشدار داده بودند. این دیپلمات‌های ناشناس اعلام کردند که ارتش روسیه در منطقه مبادلات بسیار حساس ارتش و پیام‌های رادیویی رمزی را رهگیری کرده بودند که نشان می‌داد ارتش ترکیه برای راه‌اندازی یک کودتا علیه دولت اردوغان در آنکارا آماده می‌شود. بر اساس این گزارش، این مبادلات بسیار حساس شامل ارسال چندین بالگرد نظامی به هتل محل اقامت اردوغان برای دستگیری یا کشتن رئیس‌جمهوری ترکیه می‌شده است.

طبق این گزارش، این دیپلمات‌ها از ایستگاهی که روسیه این مبادلات را رهگیری کرده، مطمئن نبودند اما اعلام کردند که واحد اطلاعات ارتش روسیه که در «حمیمیم» استان «لاذقیه» واقع در شمال سوریه مستقر هستند، ظاهراً به سامانه‌های الکترونیکی و استراق سمع مدرن برای جمع‌آوری اطلاعات بسیار حساس برای اسکادران روسیه که در حال اجرای عملیات ضدتروریستی در سوریه است، مجهز هستند.

بخش انگلیسی خبرگزاری فارس در گزارش خود نوشته است، چهار روز بعد از کودتای ترکیه، مقامات آنکارا اعلام کردند که دو خلبان ترک که در منهدم کردن هواپیمای روسیه در نوامبر بر فراز آسمان سوریه نقش داشتند، به دلیل مشارکت در کودتای ناکام در حبس می‌باشند.

روابط ترکیه و روسیه بعد از هدف قرار دادن جنگنده روسیه بر فراز آسمان سوریه دچار تنش شد که اخیراً اردوغان به دنبال بهبود روابط با مسکو برآمده بود.

منابع دیپلماتیک اعلام کرده‌اند که تغییر سیاست خارجی اردوغان که تنها یک هفته قبل از کودتا مطرح شده بود، موجب شد که برخی از کشورها از ارتش ترکیه برای کودتا علیه دولت اردوغان حمایت کنند و در حین حال این تغییر رویکرد همچنین موجب نجات اردوغان شد.

طبق این گزارش، هیچ‌یک از مقامات ترکیه و روسیه واکنشی تاکنون به این گزارش نشان نداده‌اند. با اینحال، در آنکارا برخی منابع رسمی از جمله خود ارتش تأکید کرد که سازمان اطلاعات ملی ترکیه ساعاتی قبل از وقوع کودتا، ژنرال‌های ارشد ارتش ترکیه را در جریان گذاشته بودند.

روزنامه الحریث گزارش کرد، در بیانیه ارتش ترکیه که 19 ژوئیه صادر شد، آمده بود که اکثریتی در ارتش موفق شدند به واسطه اطلاعاتی که درست پنج ساعت قبل از علنی شدن کودتا دریافت کرده بودند، تلاش برای کودتا را سرکوب کنند.

طبق این گزارش، مقامات عالی‌رتبه ارتش ترکیه به منظور مهار کودتا، به تمامی نیروهای هوایی و زمینی سراسر این کشور دستور دادند که هرچه سریعتر عملیات‌های خودروهای نظامی همچون تانک، هواپیماها و بالگردها را متوقف کنند.

گزارش شبکه الجزیره نشان می‌دهد که عوامل کودتا، عملیات خود را 6 ساعت زودتر از برنامه‌ریزی‌های اولیه خود انجام دادند. آنها طبق برنامه قرار بود ساعت 03:00 صبح به وقت محلی 16 ژوئیه انجام دهند.

در حالیکه در این گزارش به علت برگزاری زودتر از موعد این کودتا اشاره‌ای نکرده است، اما افشاگری‌های ارتش ترکیه نشان می‌دهد که عوامل کودتا پی برده بودند که طرح‌هایشان در معرض خطر قرار گرفته است و تصمیم گرفتند وارد عمل شوند.

الجزیره همچنین گزارش کرد که عوامل کودتا همچنین دستوراتی را برای ربودن یا کشتن اردوغان دریافت کرده بودند زیرا بالگردهای آنها به سمت هتلی روانه شده بود که اردوغان برای گذراندن تعطیلات در «مارماریس» در آنجا اقامت گزیده بود اما اردوغان 44 دقیقه قبل از رسیدن آنها، هتل را ترک کرده بود.

طبق این گزارش، بیانیه‌های رسمی آنکارا در تطابق کامل با گزارش‌های رسانه‌های عربی به نقل از منابع دیپلماتیک در خصوص اطلاعات روسیه درباره کودتا است.

تنها چهار روز بعد از کودتا، اردوغان با حاضر شدن در رسانه‌ها گفت که قصد دارد تغییر مهمی را در سیاست خارجی خود ایجاد کند و «به اختلافات با کشورهای همسایه ترکیه پایان دهد».

کمتر از یک روز بعد، «دیمیتری پسکوف» سخنگوی کرملین اعلام کرد که اردوغان اوایل آگوست برای دیدار با پوتین به روسیه سفر خواهد کرد.

این گزارش ادامه داد، بعلاوه، ایران دوساعت بعد از آغاز کودتای ترکیه، ایران این کودتا را محکوم کرد و چندین نفر مقام ارشد سیاست خارجی و امنیتی تهران تمامی روز جمعه با اردوغان و وزرای کابینه وی تماس داشتند.

با پایان روز 15 ژوئیه، «محمد جواد ظریف» وزیر خارجه ایران با «مولود چاووش اوغلو» وزیر خارجه ترکیه تماس تلفنی برقرار کرد و «علی شمخانی» دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران نیز با مقامات امنیتی آنکارا تماس تلفنی برقرار کرد. از طرف دیگر «قاسم سلیمانی» فرمانده سپاه قدس نیز سناریوهای مختلفی که ممکن بود به وجود آید، را مورد بررسی قرار می‌داد.

طبق این گزارش، یکی از مقامات ایرانی که خواست نامش فاش نشود به پایگاه «المانیتور» اعلام کرد: «این دیگر یک موضوع محرمانه نیست. ظریف، شمخانی و سلیمانی دستورات بالاتر را اجرا کردند. کل دستگاه نگران است. ترکیه یک کشور همسایه است. اردوغان و دولت وی، شرکای قدرتمند ایران هستند. کشورهای ما از روابط برادرانه قوی بهره‌مند است و بنابراین دستکم ما می‌توانیم اتحاد خود را نشان دهیم و پیشنهاد هر کمک ممکن که آنها در چنین زمان مهمی نیاز داشته باشند را مطرح کنیم».

المانیتور نیز گزارش کرد: «یکی دیگر از مقامات ایرانی تشابهاتی بین کودتای موفقیت‌آمیز علیه محمد مصدق نخست‌وزیر ایران در سال 1953 و این تلاش برای کودتا در ترکیه مشاهده کرده است».

این مقام ایرانی به المانیتور گفته بود: «آنچه می‌دانیم این است که این دستان خارجی درکار بوده است. ما شاهد تجربه مشابهی در گذشته بودیم و از آنجایی که اردوغان می‌خواهد نقش بهتری را امروز در منطقه ایفا کند، آنها خواستار سرنگون کردن وی هستند. این پیامی بود که به مقامات امنیتی ترکیه ابلاغ شد: «خیابان‌ها را ترک نکنید». این کودتا احتمالاً از چندین موج تشکیل شده است. چنین رخدادی در 1953 در ایران رخ داد. وقتی اولین کودتا شکست خورد، آنها یک کودتای دیگر را آماده کرده بودند و موفق شدند».

در آنکارا، دولت مدعی است که کودتا و ژنرال‌هایی که پشت آن هستند، از وفاداران «فتح‌الله گولن» مخالف سرسخت اردوغان که در آمریکا به سر می‌برد، می‌باشند بسیاری بر این باورند که گولن دلیل اصلی این مسئله است که مقامات آنکارا به طور مداوم آمریکا را به طرح‌ریزی این توطئه متهم می‌کنند.

طبق این گزارش، «مجتهد» یک فرد سعودی که یک با یکی از منابع وابسته به خاندان سلطنتی آل سعود ارتباط دارد، فاش کرده است که مقامات ارشد دولتی ریاض و ابوظبی خیلی قبل از وقوع کودتای ترکیه، از آن آگاه بودند.

مجتهد روز دوشنبه در صفحه توئیتری خود نوشت که رهبران امارات در این کودتا نقش داشتند و سازمانهای جاسوسی ترکیه این مداخله را رمزگشایی کرده‌اند و افزود که سعودی‌ها، رهبران امارات را در جریان این کودتای قریب‌الوقوع قرار داده بودند.

وی نوشت: «محمد بن سلمان از کودتای از کودتای نظامی در ترکیه اطلاع داشتند. دلایلی وجود دارد که نشان می‌دهد که محمد بن سلمان به واسطه روابط نزدیک با محمد بن زاید بن سلطان آل نهيان (ولیعهد ابوظبی) اطلاعاتی را درباره این کودتا داشته است».

بنا به گفته مجتهد، سازمانهای اطلاعاتی ترکیه اطلاعاتی را درباره برخی همکاری‌های منفی بین بن سلمان و بن زاید دریافت کرده بودند اما سعودی‌ها موفق شدند که حزب عدالت و توسعه ترکیه را متقاعد کنند تا درباره اقدامات ریاض مطمئن و خوشبین باشند.

وی فاش کرد که بن سلمان تلاش داشته ترکیه را متقاعد کند که نقش امارات در این کودتا را مخفی کند و به آنها وعده داده بود که مبلغ زیادی را در ازای چنین کاری به آنها خواهد داد.

این گزارش در پایان نوشت که کودتای هفته گذشته در ترکیه در حال حاضر به یک تقابل منطقه‌ای بزرگتر در خصوص تغییر کنونی سیاست ترکیه در سوریه تبدیل شده است. اگر چنین چیزی ثابت شود، کمک روسیه و ایران به اردوغان به مفهوم آن است که توازن قدرت در منطقه باید مجدداً تعریف و معین شود.

فارس